

ТОНГ ЮЛДУЗИ

Ўзбекистон болалари ва ўсмирларининг газетаси

Газета 1929 йил 1 августдан чиқа бошлаган

№ 34 (66263)
2000 йил 24 август, пайшанба

Сотувда эркин нархда

MUSTAQILLIK BAYRAMI

Chapak chalar teraklar,
Qushlar qo'shiq kuylaydi.
Gar jonlansa ertaklar,
Bolajonlar o'ynaydi.

Bobolarning himmati
Oshib tushar baridan.
Kulib hadya etadi,
Ko'ylaklarning zaridan.

Dasturxonni aytmaydiz,
Qirq xil ne'mat jamlangan.
Har choynakda xushbo'y is,
Sharbat choy damlangan.

Bolalarning yuzida
Sira-sira qo'rquv yo'q.
Tinchlik va baxt hamrohi,
Kelajakdan ko'ngli to'q.
Shahnoza XOLMAMATOVA.
Shaxrisabz, 4-sinf.

БИЛИМЛАР МАСКАНИ

Мен Миср Араб Республикасининг Ўзбекистондаги элчихонаси, Фан ва таълим марказида тахсил оламан. Марказимизнинг ташкил қилинганига бор-йўғи 4 йил бўлибди. Лекин шу қисқа фурсат ичида марказимизни жуда кўплаб ўғил-қизлар тамомлаб кетишди. Улар энди араб тилидан таржимонлик ва элчилик борасида бемалол беллашлари мумкин. Марказда бизларга таълим-тарбия бериб келаётган Сами Ҳаммад, Ашраф Аваз, Иброҳим Усмонов, Манзура

Алимаматова, Фаррух Зокиров, Мавлуда Исҳоқова сингари меҳрибон муаллимларимизга ўз миннатдорчилигимизни билдирмоқчимиз. Шунингдек, биз шогирдларига билдирган ишончларини оклашга ваъда берамиз.

Мухлиса МУҲИТДИНОВА,
Миср Араб
Республикасининг
Ўзбекистондаги элчихонаси,
Фан ва таълим марказининг
1-босқич 109 -гурӯх
талабаси.

Мақтабимиз Тошкент туманида жойлашган. Қиш кунларида унинг томидан чакка ўтиб, синфхоналаримизга сув тошиб кетарди. Хоналар яхши исимаслиги боис, дарсда ҳам қалин кийимларда ўтиришга мажбур бўлардик...

Шу кунларда мақтабимизда таъмирлаш ишлари олиб борилаётганидан хурсандмиз. Таъмирлаш ишлари халқ таълими вазирлиги, Тошкент тумани ҳокимлиги, Забиҳулла Хабибуллаев бошчилик қилаётган «Кўксарой» фирмаси, ҳамда мақтабимиз директори Шоира опа Абубакировалар жонбозлигида амалга ошириляпти. Мақтабимиздаги таъмирлаш ишлари янги ўқув йилигача тугатилар экан.

1-сентябрь мақтабимиз ўқувчилари учун кўшалок байрамга айланадиган бўлди. Қишнинг совуқ кунларида куруқ, иссиқ синф хоналарида тахсил оламиз, деган ўмиддамиз.

Машҳура ҚАҲҲОРОВА.

ОНАМНИНГ КЎЗ ЁШААРИ

Ёшим 14 да. Шу ёшгача бирор марта ҳам онамнинг йиғлаганларини кўрмагандим. Бугун эса онам йиғладилар. Йиғлаганда ҳам юрак-бағирлари эзилиб йиғладилар...

«Ахборот» дастурида Сурхондарё вилоятининг Тожикистон билан чегарадош ҳудудларидаги Сариосиё ва Узун туманларига суқилиб кирган бир тўда жангарилар билан бўлаётган тўқнашувларда қаҳрамонларча ҳалок бўлган ҳамюртларимизни кўрсатишди. «Эссизгина, ўн гулидан бир гули очилмаган, ёш, навқирон йигитлар-а...» шивирлайдилар онам кўлларини дуога очиб, «жойлари жаннатда бўлсин»...

Шаҳид кетган йигитлардан бирининг - Сайёр исмли йигитнинг онаси гапирди. Зорланиб, қон-қон йиғлаб эмас, ғамларини ичига ютиб, марднинг онасидек мардона туриб гапирди: «Ўғлимнинг жони Ватан учун керак экан, начора. Халқимиз учун жон фидо қила оладиган, мард ўғлон ўсдирганимдан фахрланаман. Ундан мингдан-минг розиман», деди. Онаизорнинг бу сўзларини эшитиб, нафақат менинг онам, балки Ўзбекистондаги барча оналар йиғладилар... Оналарнинг дилини оғритган, кўзини ёшлаганлар эса ҳеч қачон ўнганмайди, хору зор бўлади. Юртимиз тинчлигини, халқимиз осойишталигини, ҳамжиҳатлигимизни кўролмаётган ғаламисларни Оналаримизнинг кўз ёшлари тутсин..

Менинг дадам юрт посбонилар.

Авваллари ишдан ўз вақтида қайтардилар. Дадам келсалар уйимиз қувончга тўлиб кетарди. Кейинги кунларда эса ишлари кўпайиб кетган. Уларнинг айтишларича, айтиш кунларда нафақат катталар, балки биз болалар ҳам огоҳ бўлишимиз, кўчаларда, уйин майдончаларида ётган бирор бир нотаниш буюмларни пайқасак, катталарга хабар беришимиз лозим экан. Шундагина юртимиз тинч, хонадонларимиз оталаримиз, акаларимиз билан файзли бўлади, юртимизнинг мард ўғлонлари бевақт ҳазон бўлишмайди...

Юртимиз тинчлиги йўлида шаҳид кетган МАЪРУФЖОН, БОБУРЖОН, АЛИШЕР, САЙЁРЖОН акажонларим, қабрингизда тинч ётинг. Сафдошларингиз, дўстларингиз сизлар учун душмандан ўч олишга, муқаддас тупроғимизнинг бир қаричини ҳам душманга бериб қўймасликка онт ичишди. Биз укаларингиз ҳам, сизларга муносиб авлод бўлиб камол топишга, Ватан ҳимоясидек муқаддас ишларингиз давомчилари бўлишга сўз берамиз.

Азамат ЖАЛИЛОВ,
Тошкентдаги 249-мактабнинг
10-синф ўқувчиси.

Бир мактабдан икки хабар

-Суюнчи беринглар, қишлоғимизга сув келяпти.

Шу пайтгача қишлоғида сув йўқ эканми, дея хайрон бўлаётгандирсиз. Гап шундаки, бундан 25 йил аввал қишлоғимизга ичимлик суви келтирилгану қувурлари чириб, эскириб кетганлиги боис сув келмай қўйганди.

Кўпчилик ариқ сувидан ичишга мажбур бўларди. Тўғри, машиналарда ичимлик суви олиб келишади. Лекин бу сув ҳаммага ҳам етавермайди. Баъзи пайтларда сувини 1-2 сўмдан сотиб олишга мажбур бўлардик.

Яқинда қишлоғимизга сув қувурлари ўтқазилаётгани ҳақидаги хушхабарни эшитдим бу хайрли ишнинг ташаббускорлари кимлар эканлиги билан қизикдим ва бу ишларга бош-қош бўлишаётган маҳалламиз фаоллари Ҳусан ака, Мирислом акалар эканлигини билиб, уларга ўз газетам орқали миннатдорчилик билдиргим келди. Байрамни интиқлик билан кутиб, «қачон сув ташишдан қутулар эканмиз?» дея кун санаяпмиз.

Саида ЖАББОРОВА,
Тошкент туманидаги 2-ўрта мактабнинг 9-«А» синф
ўқувчилари.

ҚАНДЕК ЎРИК МЕВАЛАРИ

Азиз болажонлар! Сизларни бува ва бувижонларингиз «Боламнинг боласи - қандек ўрик меваси», деб эркалайдилар, тўғрими? Тўғри, дейсизми? Ҳа, яшанг! Мен яқинда ана шундай ширин-шакар «мева»лар билан учрашдим. Яхшилаб диққат билан ушбу мақоламни ўқиб чиқсангиз, уларнинг ёз ичи қандай дам олганликлари ҳақида билиб olasiz.

ЁНМА-ЁН, ЕЛКАМА-ЕЛКА...

Ёз Наманган олмаси мисол ҳил-хил пишиб етилди: асад дастурхонларимизни ўзининг саҳовати билан безатиб, ўйчан ва саҳий сунбулага жой бўшатмоқда. Биз дам олиш мавсумини тоғ этакларида, зилол сувлари, танамизни яйратадиган сўлим масканларда ўтказишни хуш кўрамиз, нима дедингиз? Топдимми? Кўп яшанг!

Сиз жонаж ўзбекистонимизнинг хушманзара гўшаларидан бири бўлмиш Поп туманининг Чодак қишлоғида ҳеч бўлганмисиз? Э, мириқиб дам оладиган жой бу! Бу ерда бўлмабсиз - дунёга келмабсиз, гапимга ишонаверинг! Тўрт томони тоғлар ва боғлар билан

чулганган.

Мен яқинда ана шу сўлим манзилда бўлдим. Келинг яхшиси, таъриф-тавсифга берилмайин-да, бу саёҳат қандай кечганлигини қисқа ва лўнда айтиб берай, майлими? Майли, дейсизми? Раҳмат!

Чодак қишлоғида бир эмас, икки эмас, олтита болалар дам олиш маскани жойлашган экан: «Нилуфар», Абдулла Набиев номли, «Темирийўлчи», «Офтобча», «Тоғ ҳавоси» ва «Нефтчи». Яна денг, улар бир онанинг фарзандларидек ёнма-ён, елкама-елка жойлашган экан. Уларда дам олаётган тенгдошларингиз тез-тез бир-бирларидан хабар олишиб, вақти-вақти билан турли хил қизиқарли мусобақалар, ўртоқлик учрашувлари ўтказиб туришар экан.

ЁЗ БИЛАН ХАЙРЛАШАЁТ-ГАНЛАР

Улар кимлар дейсизми, ҳозир айтаман!

Биз учинчи маскандаимиз. Сиз «Темирийўлчи» футбол жамоасини биласиз-а? Зў-ў-ўр жамоа, тўғрими? Ҳа, баракалла. Кейинги биз кириб борган ушбу болалар маскани ҳам шу ном билан аталар экан. Аммо лекин, маскан ҳам футбол жамоасидан қолишмайди! Тиришқоқ ва интизомли! У - Ўзбекистон темирийўллари Фаргона бўлими касаба уюшмасига қарашли.

Бу ерда тонг-сахарда дувура-дувр: болалар навбат билан ўзларига берилган ётоқ анжомларини топширишмоқда. Топшириб бўлганлар эса йўл учун аталган ширинликлар ва печеньеларни қабул қилиб олишмоқда. Ҳаммаси жой-жойида! Кўриб ҳавас қиласиз! Ажойиб маскан! Аввалгисидан ҳам аъло!

Болалар билан танишаман. Қалай дам олдингиз, дейман. Ҳаммалари хурсанд ҳолда жавоб беришади. Сиз ҳам уларнинг сўзига эътибор беринг-а.

Рустам Парпиев, Қўқон шаҳридаги Жамолдин Шокиров номли 37-мактабнинг 5-«Б» синфи ўқувчиси:

- Мен спортга жуда ҳам қизиқаман. Бу ерда мазза қилиб ҳордиқдан чиқдим. Мусобақаларда мириқдим! Келажакда Майкл Тайсонга ўхшаган - бокс бўйича жаҳон чемпиони бўлмоқчиман.

- Рустамжон 2-гуруҳнинг етакчи фаолларидан бўлди, - дейди ушбу гуруҳ тарбиячиси Наталья Матюшенко.

-Қайси бир тadbир бўлмасин, ҳаммасида жон куйдириб қатнашган.

- Мен ўриндош тарбиячимиз Солиев Умид акага тан бердим. Ҳамиша биз билан бўлиб, қулдириб, яйратиб юрдилар. Худди ўзимизнинг акамиздек бўлиб қолдилар.

- Мен Асқарова Барноман, - дея ўзини таништирди қорачадан

келган қиз. - Масканимиз яхши, ҳар куни сайлларга, тоғларга олиб чиқишди. Форларни томоша қилдиришди. Дискотекаларда яйраб рақсларга тушдик. Конкурслар бўлди. Бир ҳафта давомида спорткиада мусобақаларида қатнашдик. Теннис, футбол, волейбол, сувда сузиш, сув полоси, арқонда куч синаш каби беллашувлар ўтказилди. Ҳар куни - кино, фильмлар яхши - маъноли. Цирк томошалари бўлди. Менда ушбу маскан кучли таассурот қолдирди. Фақат, навбат тез тугаб қолганлиги чатоқда! Лекин яхши дугоналар орттирдим. Шулардан бири - Дилсўз Қодирова. У - ҳамшаҳарим. 4-мактабнинг 8-синфида ўқийди. Оғир-босиқ қиз. Лекин, жудаям ақлли! Ҳақиқий дўст!

Зўзда ҳар ёз, ўмар соз!

ЭҲ, «НИЛУФАР, НИЛУФАР!...»

Мен ўғлим Сардор билан биргаликда 3 та дам олиш масканида бўлдим. Лекин қолганларига улгуролганимиз йўқ. Мавсумнинг охириги куни эди-да.

«Нилуфар»... Чиройли ном-а? Афсуски, исми жисмига мос келмас экан. Қаровсиз Чўмилиш ҳавзаси ҳам, ўйин майдончаси ҳам йўқ... Дангара тумани касаба уюшмаларига қарашли ушбу соғломлаштириш (!) масканидан таъбимиз хира бўлди. Чойшаблар, наридан-бери ювилиб, ерга ёйиб қўйилибди. Рангига қараб бўлмайди: қулранг, доғдуғли! Ахир уларни покиза қилиб ювиб, дорга илиб қўйишса бўларди-ку! Бугун 4-навбат бошланиши керак экан. Пешинга қадар бу ерда 14 нафар бола тўпланди холос. Нега кам дейсизми? Ахир аҳволни ўзингиз ҳам сезиб турибсиз-ку: Чўмилиш ҳавзаси бўлмаса, ўйин майдончаси бўлмаса - бу ерда зерикиб кетади одам! Қолаверса, ким ҳам чала ювилган, доғ-дуғли чойшаб ва ёстиқ жилдларидан фойдаланади? Ҳа, бу масканнинг номи улуг, супраси қуруқ экан.

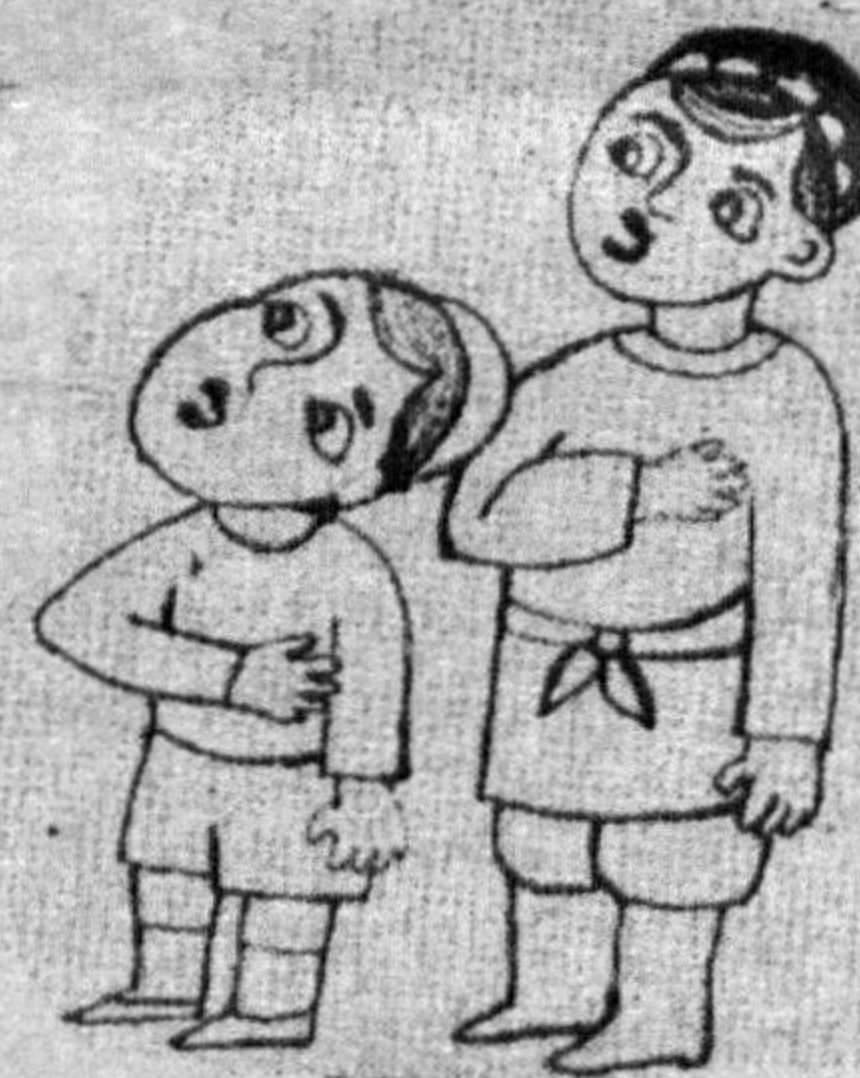
Маскан бошлиғи Кларахон опамизни соат 3 ларда учратдик. Ҳокимликда мажлисда эканлар. Қизиқ, у ерда опамизга индашмадимикан? Соғлом авлод йилида болаларга бўлаётган бундай «чиройли» муносабатларига қандай баҳо беришди экан? Ҳарқалай, мақташмаса керак-ов!

Пешинга қадар эса, болаларга бутунлай эътибор бўлмади, улар оч-наҳор юришди. Омборхона калитини Кларахон опамиз олиб кетган эканлар. Омборчи эса сунъий фаввора салқинида ёнбошлаб ётибди. Бу вақт ичида болаларни номигагина рўйхатдан ўтказишди. Бу ерда бирорта тиббий ходимни ҳам учратмадик. Қабул қилинганлар ичида икки нафар дангаралик болалар - 33-мактаб ўқувчиси Абдурахмонов М., 30-мактаб ўқувчи Тошбоев Илҳомларда тиббий кўрикдан ўтганликлари ҳақида маълумотномалар йўқ. Лекин қабул қилаверишди! Шу жумладан, йўлланмасиз келган қўқонлик иккита болани ҳам.

Тушлик пайти ҳам бўлди. Лекин ҳамон нон тугул, доғ сувдан ҳам дарак

йўқ! Баъзи шумтакалар олма дарахтига тош отишга тушиб кетишди. Қоринни «алдаб» туриш керакку ахир. Тарбиячи ва етакчиларнинг парвойи фалак... Бемалол чақ-чақлашиб ўтиришибди. Э, қойил-е! Ўтган навбатнинг сўнгги куни бир қизалоқ дарахтдан йиқилиб, шикасланган экан. Яна бир ўғил боланинг олма дарахтига отилган тошдан боши ёрилибди. Энди ўзингиз хулоса чиқариб олаверасиз! Бир пайт қарасам, ҳалиги «шаввоз»лар тоғ сайлига чиқиб кетишибди. Ўзим бориб қайтариб олиб келдим...

Ҳайрият-ей! Дастурхон тузашди: қуруқ нон ва чой... Зўр-а? маскан бошлиғи бўлмиш Кларахон опа келганларида болаларга доғ-дуғли кўкимтир чойшаблар тарқатилаётган эди. У киши кела солиб, менга дўқ урганларини айтмайсизми? «Нега сиз ҳокимликка учрашмасдан тўғри келавердингиз?», эмиш. Чамаси опамиз мухбирларнинг имтиёзлари ҳақида беҳабар кўринадилар. Ҳа, энди болаларни ўйламаган раҳбар мухбирга ҳам ўз билгисича муносабатда бўлаверади-да! Биз ўғлимиз иккаламиз ушбу «соғломлаштириш» масканида болаларга фақат карамшўрваю макарон берилганлиги ҳақида шу ерлик болалардан эшитдик. Ҳақиқий «чиниқ» маскани, шундай эмасми? Шунча маблаг, шунча озиқ-овқат қаяққа кетаётган экан?.. Оббо, Клара опа-ей!

ТАМОМИЛА БОШҚАЧА ЭКАН!

Дарвоза олдида осойишталик посбонлари ўтиришибди. Демак, назорат талаб бораверасан!

Абдулла Набиев номли ушбу масканнинг кираверишида бизга Наманган вилояти касаба уюшмалари раиси, масканнинг масъул мутасаддиси Аъзамжон ака Хайдаров пешвоз чиқдилар. Хушмуомала, болажон раҳбар деб ана шундайларни айтадилар! Шу денг, кўнглимиздаги хижилликдан асар ҳам қолмади!

«ЖОНКУЯРЛАРГА ТАШАККУР!»

Поплик болалар бугун хайрлашув оқшомини ўтказишгаётган экан. Биз ҳам унда иштирок этдик. Лекин қойилмақом тadbир бўлди! Айниқса, рақс тўғараги раҳбари Садоқатхон Йўлдошевнинг ўз шоғирдлари - Нодира Баратова, опа-сингил Гулҳаё ва Ферузахон Абдуллаеваларнинг чиқишлари! «Жўжаларим»ни шунақа чиройли ифода этишди-ки, ўғлим қатори мен ҳам завқланиб кетдим! Шунингдек, бош етакчи Дилафруз Абдуллаева ижро этган «Ҳеч кимга бермаймиз сени, Ўзбекистон!» - ёшлар мадҳияси юрак-юракларимизни титратиб юборди! Эҳ-ҳе, сиз ундан кейинги-«Аппачи»ларнинг чиқишлари, қизиқчи Сарваржоннинг пайровлари, «Тан қуриқчилари», «Болалар» гуруҳи, «Перри Кардон-меҳмонимиз» пародияларини бир кўрсангиз эди, юмалаб-юмалаб, қотиб-қотиб қулган бўлар эдингиз! Кўпчилик болаларнинг кўзидан ёш чиқиб кетди. Мана бунга ҳақиқий дам олиш маскани, мана бунга ҳақиқий болажонлик деса бўлади! Мазкур тadbир томошасида биз билан биргаликда Поп тумани ҳокими муовини Шухратжон Бегматов, туман касаба уюшмалари раиси Абдумалик ака Умаровлар ҳам ҳозир-нозир бўлишди. Шу куни улар ҳам болаларга айланиб кетишди!

МИННАТДОРЧИЛИК УСТИГА МИННАТДОРЧИЛИК...

Ташаккур кетидан ташаккур. Уларига қайтаётган болалар - Сейтасанов Исмоил, Муҳамедов Аббос, Камолова Азизахонлар маскан жонкуярларига раҳматлар айтишди. Улар кимлар экан, дейсизми? Марҳамат, айтишим мумкин: Ўзбекистон темирийўллари Фаргона дирекцияси бошлиғи, Ўзбекистон Олий Мажлиси депутаты Мирмуҳсин ака Мирҳамзаев, маскан бошлиғи Ёқубжон ака Бойназаров, «Шоҳруҳ» фирмаси раҳбари Рустамжон ака Акрамов, маскан бош тарбиячиси Галия опа Отажонова, тарбиячилари Мақсудахон Нурматова, Зухриддин Қосимов ва Умиджон Солиевлар! Улар жуда кўп, ҳаммасининг исм-насабларини ёздиган бўлсак газета саҳифасига сиғмайди!

Ўғлим иккаламиз таассуротлардан таъсирландик. Уйга қайтишимизда Сардор:

- Дадажон, келаси йили менга «Темирийўлчи»га йўлланма олиб берсиз-а? - деб қолди.

- Албатта, ўғлим! - дедим, елкасига қўлимни ташлаб, - шундай масканларда ёз ҳаммаша соз ўтади!..

Саҳифани Собир ЖАББОР тайёрлади.

ДУШМАН - КЎРҚОҚ ВА СОТҚИНЛАРГА ТАЯНАДИ

Сариосиё ва Узун туманларининг тоғли худудларида бўлган воқеалар катталар қатори болаларни ҳам бефарқ қолдирмади. Улар Ватан, ватанпарварлик тушунчаларини янада тушуниб етдилар. Буни мен болалар билан суҳбатлашиб билиб олдим.

Жасурбек Ғайратов, Қашқадарё вилояти, Шаҳрисабз шаҳри, Алишер Навоий номи 15-гимназия-интернат ўқувчиси.

- Газетада ўқидим. Катта разведкачи Юнусжон ака қуролдош дўстлари билан биргаликда халқа ясаганча душман истеҳкоми сари яқинлашибди. Тўсатдан душман истирмасига дуч келибди. Операция раҳбари «жангга» командасини бериб, посбон акаларимизни қарши ҳужумга отлантирибди. Икки соатга яқин жанг бўлибди. Душманныннг вақтинчалик ўрнашиб олган истеҳкоми ер билан яксон этилибди. Бироқ Юнусжон ака қаттиқ яраланган экан. Шу ҳолатда бўлса ҳам, қўшимча куч етиб келгунча душманга қаттиқ қаршилиқ кўрсатибди.

Юнусжон ака Ватан учун, биз учун қурбон бўлдилар. Уларнинг ҳоки - муқаддасдир.

Абдусамад МУҲАММАДҚУЛОВ, Тошкентдаги 249-мактаб ўқувчиси.

- Мен Гулистон шаҳрида меҳмонман. Катта опам бу ерга келин бўлдилар. Уйлари ёнидан катта канал оқиб ўтади. Шу кунларда ўртоғим Искандар билан сувда сузишни ўрганиб олдим. Чунки биз бўлажак Ватан посбонларимиз. Ҳамма нарсани билишимиз, ўрганишимиз керак. Ахир жангчининг ҳамроҳи баҳодирлик-ку. Бу гапни ўз ўзимга шиор қилиб олганман.

Мен ҳам катта бўлсам она юрт шаънини қўриқлаётган посбон акаларимга ўхшаган ботир, кўрқмас, жасоратли бўламан.

Ноила ОЛИМЖОН қизи, Сирдарё вилояти, Гулистон шаҳридаги 6-мактаб ўқувчиси.

- Халқ тинчлигини бузганлар ҳеч қачон омон қолмайди, дейдилар, ойижоним. Уларнинг гаплари бугун ўз исботини топаётти. Ишонаманки, бизнинг оталаримиз, акаларимиз довурак, мард. Уларга доимо омад ёр. Кўрқоқ эса қавакда писиб турган суваракка ўхшайди. Худди Сариосиё ва Узун туманни тоғларида яшириниб ётган душман каби.

Илҳомжон ОТАМУҲАМЕДОВ, пойтахтимизнинг Акмал Икромов туманидаги 197-мактабнинг 9-«В» ўқувчиси.

- Оллоҳ одамзодга ер улашайтган вақтда бизга ўз жаннатидан жой берган экан. Шунинг учун ҳам она юртимиз жаҳатмакандир. Унинг бағри гўзал, тоғлари кўркем. Ҳамма нарс етиштирилади. Ташқаридан бизнинг Ватанимизга ҳавас қилувчилар жуда кўп. Шу билан бирга ҳасад қилувчилар ҳам топилади. Ер юзид адамзод пайдо бўлибдики яхшилик ва ёмонлик доимо бирга юрган. Яхшилик голибдир. Душман эса, ҳамиша кўрқоқ ва сотқинларга таянади. Кўрқоқ ва сотқинлар ҳеч нарсага эришолмайди ва ҳеч қачон эришмаган.

Феруза ОДИЛОВА ёзиб олди.

ДЕНГИЗЧИМАС, ТАРЖИМОН БЎЛГАН БОЛА

Денгизчи бўлиш Шўхратнинг болалиқдаги орзуси эди. Чунки у француз ёзувчиси Жюль Верннинг «Ўн беш ёшли капитан» китобини ўқиб, ҳаловати бузилган. Китобдаги воқеалар тушларига кириб чиқар, унинг қаҳрамонлари билан ҳаёлан гаплашар эди. «Богдодда ҳам денгиз бўлганда эди», - ўйларди у, - кун бўйи кемаларни томоша қилиб ўтирардим, денгиз тубидаги мўъжизавий ҳаёт ҳақида китоблар ёзардим...»

Ана шундай орзулар оламига гарқ бўлиб юрган Шўхратжонда яна Жазоирда таржимонлик қилиб ишлаб келган бир қўшни амакининг хориж ҳақидаги қизиқарли ҳикояларини тинглаб, чет тилларини ўрганиш иштиёқи ҳам ўғилди. Француз тили ўқитувчиси Аҳмаджон ака Маҳкамовдан сабоқ ола бошлади. Бу тилни ўрганишга шунчалик иштиёқ билан киришдики, синглиси Гулнора билан француз тилида бемалол гаплаша оладиган бўлиб қолди...

1994 йил Шўхрат Богдод туманидаги 11-ўрта мактабни муваффиқиятли якунлаб, Жаҳон тиллари Университетига ўқишга кирди. Худди мактабдагидек ўқув юртда ҳам билим олишга бўлган иштиёқи, тиришқоқлиги, изланувчанлиги билан барчага намуна бўлди. «Умид» жамғармаси томонидан ўтказилган иқтидорли ёшларни саралаш танловида

БОГДОДДА ДЕНГИЗ БЎЛГАНДА ЭДИ...

голиб чиқиб, «Президент гранти»га сазовор бўлди. Тўққиз нафар иқтидорли болалар сафида Францияда тақсил олиш учун жўнаб кетди. Франция таассуротлари ҳақида Шўхратжоннинг ўзидан эшитайлик.

Саломсиз ҳам дарс бошланар экан...

Париж аэропортида бизларни элчихона ходимлари кутиб олишди. Тулиза ижтимоий фанлар Университетига дастлабки борган кунларимиздаги бир воқеа ҳеч ҳам ёдимдан чиқмайди. Дарс бошланиб, ўқитувчи синфга кирди. Ўзбекистондан борган беш нафар талаба ўқитувчи билан саломлашиш учун ўрнимиздан турдик. Одатда француз болалари саломлашиш ўрнига «яхши дам олиб келдингми?», - дер эканлар холос. Кимга қанақа билмадим, лекин менга ўзимизнинг ўзбеко-

на саломлашиш одатимиз кўпроқ ёқади... Уларда ўрнидан туриб саломлашиш одати йўқ экан.

ФРАНЦУЗ БОЛАЛАРИ ИМТИҲОН ТОПШИРИШМАС ЭКАН

Франциялик болалар мактаблариданок бакалаврлик дипломини олишар экан. Уларда эгилувчан дарс соатлари жорий қилинган бўлиб, ўқувчилар ихтисослашган мактабларда таълим олишар экан. Дарслар турли йўналишлар бўйича ўқитилади. Ўқувчилар ўрта мактабни тамомлаб олий ўқув юртларига имтиҳонсиз қабул қилинар эканлару, аммо дипломи 30-40 фоиз ёшлари олар эканлар. Ҳатто Франциянинг собиқ Президенти Франсуа Миттеран ҳам икки йил диплом ололмади юрган экан-да. Мактабларда ўқувчиларга фақат таълим бериш, тарбияни эса улар оилада олар эканлар. Шунинг учун синф

хоналарида ўқувчиларни одобу ахлоққа чорловчи ҳеч қандай таъсир воситаларини учратмайсиз. Мактаб йўлакларини синф хоналарида фақат гуллар ва аквариумдаги турли-туман балиқларни кўрасиз.

ТУЛИЗА ҚАДИМИЙ ШАҲАР

Тулиза Франциянинг шаҳарларидан бири. У ердаги қадимий бинолар жуда яхши сақланган. Боиси, француз халқи бу бинолар ва асори-ақидаларни кўз қорачигидек асрайдилар. Рўзгорда ҳам кўпроқ қадимий буюмлардан фойдаланишади. Тулиза кўчалари ҳам Бухоро кўчалари каби тор. Шаҳарнинг маъмурий биноси бўлган «Капитал қасри» ўқувчи ва талабалар учун бепул хизмат қиладиган музейга айлантирилган. Ўқувчилар ёзги таътилда кўпроқ табиат қўйнида бўлишга интиладилар. Қадимий ёдгорликлар билан танишадилар. Улар оромгоҳларда эмас, ёзги курсларда ўз иқтисоси бўйича машғулотлар билан банд бўладилар. У ерда талайгина дўстлар ҳам орттирдим. Лаклау Дидиёе, Шарл Кристоф, Мари Изабел исмли дўстларимни Ўзбекистонга таклиф қилганман. Уларга Бухоро, Самарқанд, Хива каби шаҳарларимизни, меъморий обидаларимизни кўрсатаман. Дўстларим, бу ҳақда сизга кейинроқ яна айтиб бераман.

Маъмура МАДРАҲИМОВА ёзиб олди.

Суратда: Шўхрат Игиталиев (ўнгда) дўстлари билан.

Ҳозирги АҚШдаги «Оқ Уй», яъни Президентни расмий қароргоҳининг қурилиши 1792 йил, 13 октябрда бошланган эди. Дастлаб «Оқ Уй»нинг номи умуман бошқача эди. Унга Президент Уйи ёки Президент Саройи деб ном беришган эди. Бу саройнинг ранги ҳам оқ эмас, балки кулранг эди.

Президент Уйини қуриш учун

АҚШДАГИ «ОҚ УЙ» НИМА УЧУН БУНДАЙ АТАЛАДИ?

махсус архитекторлар мусобақаси уюштирил-

ганди. Бу мусобақада ирландиялик Жеймс Хобан ғолиб чиқади ва у тузган лойиҳага қараб, Президент Уйи қурилади.

1812 йилда АҚШда Буюк Британия ва Қўшма Штатлар қўшинлари ўртасида қақшатқич жанг борарди. Шу йилнинг ўзида Британия қўшинлари пойтахт Вашингтонни босиб оладилар. 1814 йил, 24 августда британияликлар Президент Уйини ёқиб юборадилар. Ёнғин натижасида Президент Уйи вайрон бўлиб, фақатгина деворлар сақланиб қолади.

Моҳир архитектор Жеймс Хобан бошчилигида сарой қайта таъмирланади, ёнғиндан қолган ҳар хил қора доғларни йўқотиш учун Президент Уйи оқ бўёқ билан бўялади. Саройнинг оқ ранг-

га бўялишида рамзий маъно ҳам бор эди. Яъни, оқ ранг - тинчлик, поклик, осойишталик рамзидир, бу сарой энди ҳеч қачон ёнмагай...

Таъмирлаш ишлари 1817 йилда бутунлай тамомланади. Шу кундан бошлаб, бу сарой «Оқ Уй» деб атала бошланди. 1902 йилда АҚШ Президенти

Теодор Рузвелт «Оқ Уй» номини расмий ном деб эълон қилди ва уни

қонунийлаштиради.

Ҳозирда, гарчи бу уй сиртидан оқ бўлсада, унинг ичидаги хоналар турли рангдadir. Хоналарнинг ранг маъносини бири-биридан шу ҳар хилликка қараб фарқланади. Масалан, «Оқ Уй»даги Ҳаворанг хона Президент ва уни рафиқасининг қабулхонасидир. Қизил рангли хонада жуда қадимий ва тарихий мебеллар сақланади. Яшил рангли хонада АҚШнинг собиқ президентлари Жон Адамс ва Томас Жефферсон давридаги ашёлар ва мебеллар сақланади. «Оқ Уй»нинг юқори қаватида Пушти рангли хона бор, айнан мана шу хонада АҚШ Президенти ва унинг oilаси яшайди.

ДУНЁ ДАРЧАСИ

ЯНГИ РАИС

Шу кунга қадар Покистонда инсон ҳуқуқлари бўйича комиссия раиси лавозимида ишлаган, Хина Жилани БМТнинг бутунжаҳон инсон ҳуқуқлари бўйича раиси этиб тайинланди.

ЁШЛАР КУНИ

20 август куни Ватиканда бутунжаҳон ёшлар куни тантанали равишда кенг нишонланди. Байрамда Рим папаси Иоанн Павел II нутқ сўзлади.

Миллиардернинг ўлими

Ўтган ҳафтада Жанубий Африка Республикасидан бўлмиш машҳур миллиардер Аппенгеймер 96 ёшида вафот этди. Ўлимидан олдин Аппенгеймер боши ва буйраги қаттиқ оғриётганлигидан шикоят қилган.

«ДОЛЛАР» ВА «S» ҚАНДАЙ ВУЖУДГА КЕЛГАН?

Дунёдаги барча валюталарни юз фоиз деб оладиган бўлсак бунинг 80 фоизини АҚШ доллари ташкил этади. Жаҳон айланмасидаги доллар миқдори қарийб 480 миллиардга тенг.

«Доллар» сўзи немис тилидаги қисқартма «талер» сўзидан келиб чиққан. Мазкур қисқартма «Иоахимсталер мюнцен» яъни «Авлиё Иоахим водийси тангаси» деган жумладан пайдо бўлган. XVI асрда Иоахимсталерда (ҳозирги Чехия) зарб этилган йирик кумуш тангалар шу ном билан аталарди. Испаниянинг Америка қитъасидаги мустамлакаларида чиқарилган шу каби тангалар жуда кенг тарқалганди: 350 йил давомида 3 миллиарддан зиёд шундай танга зарб қилинганди. Инглиззабон давлатларда уни «Испан доллари» деб номлашганди. Мазкур пул бирлиги Шимолий Америкадаги барча мустамлакаларда кенг қўлланилди.

Хуллас АҚШнинг Қитъа Конгресси 1785 йилда ўз пуллари чиқаришга қарор қилганида бўлажак пулларнинг номи аллақачон мавжуд эди.

Доллар тимсоли - S белгиси кумуш доллар зарб қилинган даврдан эътиборан ишлатила бошланди. Аксарият мутахассислар таъкидлашларича ушбу белги pesos сўзининг аббревиатураси бўлган P ва S харфларининг уйғунлашуви натижасида вужудга келган. Дастлаб, катта P харфнинг ўнг томони юқорисига митти S харфи ёзиларди. Бора-бора P харфи жўнлашиб бир «таёқча» шаклига келди, S харфи эса унинг устидан ёзиладиган бўлди.

ИНГЛИЗ ТИЛИДА САНОК СОНЛАР

- 0 - ZERO
- 1 - ONE
- 2 - TWO
- 3 - THREE
- 4 - FOUR
- 5 - FIVE
- 6 - SIX
- 7 - SEVEN
- 8 - EIGHT
- 9 - NINE
- 10 - TEN
- 11 - ELEVEN
- 12 - TWELVE
- 13 - THIRTEEN
- 14 - FOURTEEN
- 15 - FIFTEEN
- 16 - SIXTEEN
- 17 - SEVENTEEN
- 18 - EIGHTEEN
- 19 - NINETEEN
- 20 - TWENTY

ИНГЛИЗ ТИЛИ СЌЗ УЧУН

ENGLISH FOR YOU

.... Шу ердан бошлаб ўнликларга фақат бирликлар қўшилиб айтилаверади. Масалан:

- 21 - TWENTY ONE ...
- 30 - THIRTY
- 40 - FORTY
- 50 - FIFTY
- 60 - SIXTY
- 70 - SEVENTY
- 80 - EIGHTY
- 90 - NINETY
- 100 - ONE HUNDRED

... Бу ердан бошлаб аввал бирликлар, кейин эса юзликлар ва мингликлар айтилади.

1000 - ONE THOUSAND.

ЎЛЧОВЛАР: УЗУНЛИК, КЕНГЛИК, БАЛАНДЛИК, ОФИРЛИК ВА ОРАЛИҚ МАСОФА

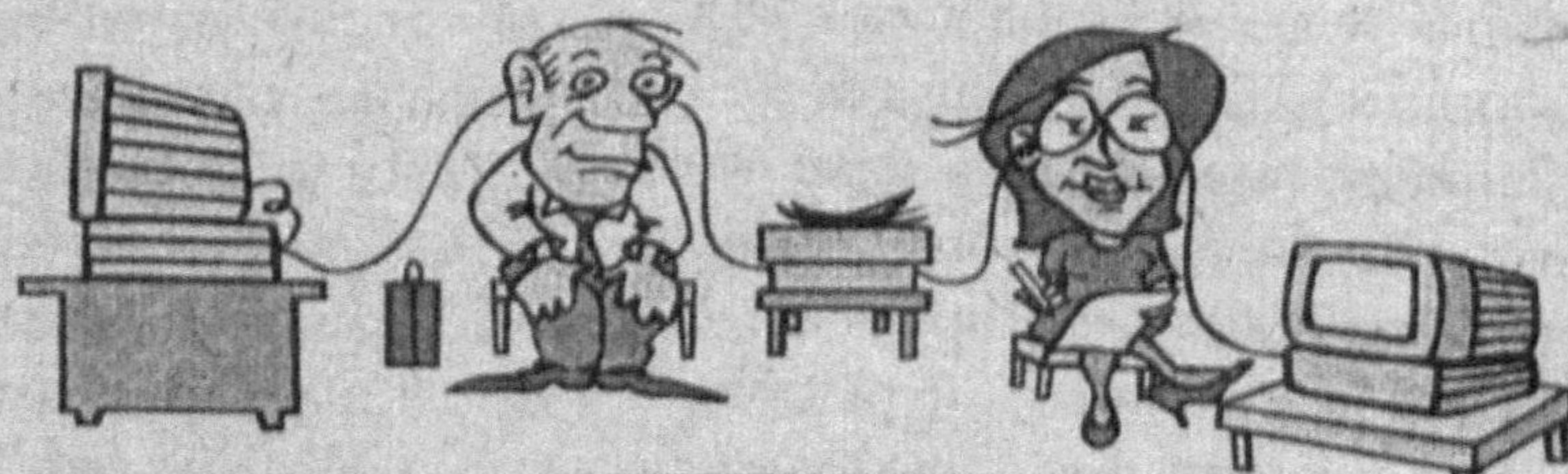
1. What length is it? ёки how long is it? - Узунлиги қанча?

2. What width is it? ёки how wide is it? - Кенглиги (эни) қанча?

3. What height is it? ёки how high (tall) is it? - Баландлиги қанча?

4. What is the weight? - Оғирлиги қанча?

5. What is the distance? - Оралиқ масофа қанча?

Шоҳруҳ КАРИМБЕКОВ тайёрлади.

«ГУЛЧИ АХМАДЖОН ТОҒА»

Боғдод туманидаги Тувадок қишлоғида бир отахон борки, барча уни Гулчи тоға деб аташди, жуда кўпчилик уни ҳақиқий исми ва касбини билмайди. Бу табаррук ва олийжаноб инсоннинг исмлари Аҳмаджон бўлиб, касби автомашина ҳайдовчиси. У узоқ йиллар 78-автокорхонада турли хил автомашиналарни бошқарди. Ҳозирда нафақага чиқиб, дам олмоқда. 70-йилларда никоҳ тўйларда куёв-келинга гул совға қилиши, янгича тўй «стол тузаш» бошланганда, қишлоқлик куёвларнинг ҳожатини чиқарган ҳам, шу Аҳмаджон тоға бўлади.

Аҳмаджон тоға гулчилик, иссиқ хона қуришни 1968 йиллари бошлаган экан. Шу йиллари у ўзи яшаб турган ҳовлини девор билан ўраган ва шу девор ёнидан сал пастроқ девор олиб, бу икки девор оралигини иссиқ хона қилиб, ошқўк, помидор, бодринг етиштириб юрган. Кейинчалик эса, турли-туман гулларни парваришлаган. Аста-секин гулчиликка ҳаваси ортиб, гул ва гулчилик билимига эга бўлган.

Ҳозирда тоғанинг иссиқхонасида қишин ёзин гул аримайди. Қишда иссиқхона махсус плёнка билан тортилади, баҳорда эса олиб ташланади.

Тоға бу ишини аввало савоб учун, иккинчидан ишқибозлик учун, учинчидан оила манфаати учун қилди. Қишлоқда никоҳ тўйи бўлди, куёв жўралар Аҳмаджон тоғаникага югуради. Ўзлари танлаб олиб, битта гулдаста учун 500 сўмдан токи 1500 сўмгача бериб кетишади. Тоға гулдасталар ўраш учун махсус ялтироқ қоғоз ҳам олиб келиб қўйган.

1999 йилда, Аҳмаджон тоға 215 тадан ортиқ гулдаста сотибди. Бундан ташқари туғилган кун, фарзандларнинг туғилиши, борингки эни 4,70 метр, бўйи 90 метр бўлган қўлбола иссиқ хонада ҳар йили 245 000-30 0000 даромад кўрмоқда. Ишқибозлик сармоядорликка олиб келганини қаранг. Соғ бўлинг Аҳмаджон ака.

Умиджон Холбоев, Фаргона вилояти, Боғдод туманидаги иқтисодий гимназиянинг 6-синф ўқувчиси.

Маслаҳатчи: Эркинжон Каримов, Иқтисодий гимназия математика, инфарматика ва иқтисод фани мураллими.

ЙЎЛБАРС

У пайтлар жуда кичкина эдим. Шунинг учун бўлса керак кучугимиз Йўлбарс менга жуда каттадек туюларди. Унинг юз-кўзларини, пахмоқ юнглариини силашдан чарчамасдим. Лекин сўйлоқ тишларидан жуда кўрқардим. Йўлбарс тилини осилтириб, халлослаганча оёқларимни ялаганида, мен ура қочардим. Баъзан ҳовлида ҳеч ким йўқ пайтларида мардлгим тутиб унинг устига мингмоқчи бўлардим унинг уддасидан чиқа олмасдим. Йўлбарсимиз қишлоқдаги энг катта итлардан бири эди. Қўшнимизнинг Тўрткўз, яна бир-икки уй нарида Олапар деган итлар бўларди. Йўлбарс доимо улар билан бирга юрарди. Кейин билсам отам йўлбарсни йўл ёқасидаги суви қуриб қолган ариқдан топиб олган эканлар. Паҳмайган юнгларида зотдор итлги кўриниб тураркан. Отам уни яқинда болалаган сигиримизнинг сути билан боқиб катта қилибдилар. Кейинчалик у Ҳалил чўпон итининг боласи эканлигини билишибди. Тўрткўз билан Олапар эса унинг оға инилари экан. Уларнинг доимо бирга юришлари боисини ўшанда англагандим.

Учовлон кечкурунлари бутун қишлоқдаги уйларни қуриқлашар, қишлоқ аҳли тинч-хотиржам ухларди. Уларнинг важоҳатидан кўрқиб ҳеч ким қишлоғимизга юраги бетлаб кира олмасди. Кундузлари эса дарахт соясида дам олишарди.

Шундай тунларнинг бирида кетмакет янграган ўқ овози ширин уйкуда ётган қишлоқ аҳлини уйғотиб юборди. Қўралардаги кўю-эчкиларнинг маъраши, одамларнинг қий-чуви ҳаммаёқни тутиб кетди. Отам уйдан отилиб чиқиб кетдилар ва тун қоро-

нғусида Йўлбарсни чақира бошладилар. Даланинг адоғидан итнинг инграган овози эшитилди. Отам билан амаким (Тўрткўзнинг эгаси) дарқол ўша тарафга қараб югуришди. Лекин улар кечикишган эди. Олапар билан Тўрткўз аллақачон жон беришганди, ўнг елкасидан оғир яраланган Йўлбарс эса қизил қонга беланиб инграб ётарди.

Сал нарида бир эчки билан икки кўй оёқлари боғланган ҳолда ётишарди. Кўйлар Болта бобоники, эчки эса Шермат бобонинг такаси эди.

Отам Йўлбарсни уйга олиб келдилар, қўлимиздан келганича ярасига малҳам сурдик. Эртасига эрталаб кичкина ариқчадан Йўлбарснинг жасадини топдик. Унинг тим қора кўзлари нурсизланган, мен доим севиб сийпалайдиган юнглари қип-қизил қонга бўялган эди. Ўша кунни уч хонадонда мотам бўлди. Айниқса мен митти шуурим билан отам Йўлбарснинг жасадини Олапар ва Тўрткўз кўмилган захкаш тепаликка олиб кетаётганларида унсиз кўз ёш тўкишларидан лол эдим. Ўша кунни қўшни қишлоқдаги Азим ўғрининг ўғли Султоннинг оёғини қандайдир ит тишлаб олгани ва жароҳати оғирлиги ҳақида хабар тарқалди. Бу ўша - уч бегунох жониворнинг қотили эди.

Мен ҳар гал уйимиз орқасидаги тепалик олдидан ўтаётиб, ўша аламли кунларни хотирлайман.

Лола БЕШИМОВА, Нафис санъат лицейининг 10-синф ўқувчиси.

ИЛОН БИЛАН ДЕҲҚОН

Қадим ўтган замонда,
Қақраган биёбонда -
Кета туриб бир деҳқон
Учратди йўлда илон.
Атрофида зўр олов,
Ўраб ёнар беаёв...
Илон ўтда ўралиб,
Чир айланар буралиб.
Оловда куйиб тани,
Ачир заҳар бадани.
Азобу ўқибатда
Йиғлаб илон ҳасратда,
Ёлвориб ялингандай,
«Кутқар мени дегандай.
Деҳқон сари эгиб бош,
Кўзларидан тўкди ёш...
Деҳқон беҳад ҳимматдан,
Шавқат ва мурувватдан,
«Бу ҳам жон-ку тутунда
Ёниб турса тутқунда -
Деди-ю раҳми келиб,
Ўзини ўтга уриб.
Илонни тутиб қафтда
Ҳаллослаб машаққатда.
Даҳшатли ажал, ёвдан
Олиб чиқди оловдан.
Илонни кутқазган он,
Сапчиди унга илон.
Ҳаракати - чақмоқчи,
Заҳарини сочмоқчи.
Ҳайратда қолиб деҳқон,
Деди: «Ҳай! Нодон илон,
Сени ўтдан, офатдан
Кутқардим ҳалокатдан.
Мен бўлмасам бўлиб кул,
Ёниб кетардинг буткул.
Яхшиликни унутма,
Ёмонликка юз тутмай!»
Илон унга ёв қараб,
Гап отди масҳаралаб,
«Мен заҳарли фирибгар,
Вужудим қаҳру-заҳар
Сен қилдинг хўп яхшилик,
Менинг касбим чақишлик».

Устоз ҳақида сўз

Нафақат катталар, балки болалар ва ўсмирлар учун суюкли ҳисобланган Алп Жамол шу кунларда 85 ёшга тўлган бўлардилар. Аммо ҳамиша уйғоқ хотира бўлиб бу дунёни тарк этганларига ҳеч ишонгимиз келмайди. Чунки ижодкорнинг хикоя, интермедия, драматик асарларию шеърий эртаклари бизни кулдириб, суйдириб ва маълум маънода куйдириб юрибди. Бу дунёга келиб оқил фарзанд ва доно китоб қолдириб кетганларнинг умри бенаф ўтмаслигига ишонтирмоқда, улар. Ҳавасимизни келтирмоқда. Ҳозирги кунда устоз Алп Жамолнинг 4 жилдик танланган асарлари, «Аччиқни аччиқ кесар» сайланма тўпламлари чоп этилди. «Алп Жамол ҳақида хотиралар» китоби китобхонлар қўлига теги. Бу китобда менинг ҳам азиз устозим ҳақидаги дил сўзларим бор.

Азиз болажонлар қуйида сеvimли ижодкоримизнинг эртак масаллари ва бир шеърини сизга ҳавола қилар эканман, ўзидан ёрқин из қолдириб кетган Алп Жамолдек нозик дидлик ҳазилкаш, зукко ёзувчиларимиз билан фахрларинг дейман. Чунки у инсон эркини хуш кўрган ва ўзи ҳам Хурриятни туш кўрган бетакрор аллома эди Алп Жамол...

Ҳожи Сиддиқхўжа Шоший

Деб бўйинини чўзган он,
Илонни бўғди деҳқон.
Лекин илон чирмашиб,
Кўлин сиқа бошлади.
Деҳқон унга бўш келмай,
Эзиб янчиб ташлади.

Халқ оғзида бир мақол,
Ёмонга етар завол.
Ҳар ишда ўйла, шошма,
Ёмонга ёрдамлашма.

ЛАЙЛАК ВА ЧУМЧУК

Илонни тутиб лайлак,
Зумда қилди қирқ бўлак.
Луқмасин юта туриб,
Ишидан мамнун бўлиб,
Деди: - Эй, митти чумчук!
Душманингни эзиб йўқ, -
Айладим неча минг бор.

Бўлгил мендан миннатдор.
Эсингда тут бир умр,
Мен бору, сенда ҳузур.
Салобатли хонанда,
Мен билан тенг баландда,
Ин қўйиб фароғатда,
Чақ-чақлашиб роҳатда.
Беҳадиксан илондан,
Заҳарли «пахлавондан».
Чумчук деди: - бўлма кам,
Миннатдор бўл мендан ҳам!
Кумурсқа деган маҳлуқ
Гўштга ўч, хужумкор суқ.
Игнани учига бор:
Илғамас кўзинг зинҳор
Лаби баайни омбир
Ўрмалашиб бирма-бир,
Йўл топиб ўтса агар...
Жужангни хиппа бўғар.
Мен ана шу нусхани,
Қаҳри кумурсқани,
Кунда минг-минглаб қириб,

Ташлайман, йўлда териб.
Болаларинг саломат,
Улғайиб темир қанот,
Бўлгунча нигоҳбонман,
Йўғингда мен посбонман...

Ҳар кимда бор бир ҳиммат,
Дўст-дўстига беминнат.
Ҳар ишда берар кўмак,
Бу эса - дўстлик демак.

ПЛАНБЕХ

Қай бир кунни Ўткуржон,
Ҳовлига кирди шошиб,
Қўлида бир шоколад,
Оғзи қулоқдан ошиб:
Ойи, дўкончи опам,
«Керак эмас» десам ҳам,
«Олақол ол» дедилар,
Мана, конфет бердилар.
Она тебратиб бошин,
Сўнгра чимирди қошин.
- Сен, бўлибсан беадаб,
Қани, у мен айтган гап?!
Деб ўғлин койиб қолди,
Гап билан ўйиб олди.
«Тавба қилдим» деса ҳам,
Қўлидан тутиб маҳкам,
Олиб чиқди дўконга,
Сотувчи Меҳрихонга -
Деди: - менга ёвмисиз,
Қаҳри беаёмисиз?
Опани босиб ҳайрат:
- Шоколад бердим фақат...
Биласиз-ку хурматим,
Ўткурга муҳаббатим...
- Сиз берган у шоколад,
Шоколад эмас - бир дард?
Бола унга ўрганар,
Бермасангиз тиланар.
Опа хатосин сезди,
Тўғри сўз қалбин эди.

Боғчанинг эркатой болаларини, ота-оналарнинг тантиқ фарзандларини биринчи марта партага ўтказиб, жажжи қўлчаларга ручкани тўғри ушлашни ўргатиб, алифбедан сабоқ берадиган биринчи устозлардан бири Муродова Манзурахон Алижоновна Андижон шаҳридаги 6-мактабда йигирма беш йилдан бери ишлаб келмоқда. Улар билан «Биринчи устоз»нинг меҳнати ва машаққати, завқи ва бахти ҳақида суҳбатлашдик.

- Янги ўқув йили олдида кўнглингизда нималар кечяпти?

- Биласизми, ҳар янги ўқув йилини ҳаяжонланиб, соғиниб қарши оламан. Чунки жажжи қорақўзларим менинг борлигим. Уларнинг менга тикилиб турган мунчоқдек кўзларида ҳаёт нашидасини кўраман. Ўқувчиларим ҳар куни нимадир ўрганиш ниятида, чуқур билим олиш мақсадида мен томон интилишган сайин, менда ҳам масъулият кучаяди. Ахир болалар бош мия куртакларини билим билан

озиклантирмасак, у қуриб қолиши мумкин. Бунга асло йўл қўймасликка ҳаракат

Менинг ёшимдагиларни мактаб остонасига илк қадам қўйганига кўп йиллар бўлди. Оналаримизнинг матодан тикиб берган жилдларини кўтариб, қувончу шодликларга, тасодифу шўхликларга тўла бўлган қадрдон мактабимизга ошиқмай қўйганимизга ҳам анча йиллар бўлиб кетди. У кунлардан улғайганинг сари бот-бот ёдга тушаверадиган ёрқин хотиралар қолди, холос...

Урушдан кейинги қаҳатчилик, очарчилик йилларида ҳам, қорнимиз нонга тўймаса ҳам аллақандай куч бизни мактабимизга тортаверарди. Энди-энди англаб етгилман, синфдошларимнинг дийдори, кеча тугалланмай қолган қизиқарли суҳбат мавзусини давом эттириш истаги, турли саргузаштларга бой танаффуслар экан бу куч.

Болалигимиз эркалик ва шўхликлар билан қанчалик тез ўтиб кетган бўлса, ўсмирлик, йигитлик онларимиз ҳам кўз очиб-юмгунча ортда қолди...

Азиз болажонларим, одамзоднинг табиасти қизиқ экан: болалик чоғларида эртанги кунини ўйламай, фақат бугуни билан яшар экан. Мана энди сочларимга оқ оралаб, ўтган кунларим, меҳрибон устозларимнинг хорғин юзларидаги Донолик, Самиийлик, шўхликларимизни кўтариб, билиб-билмай дилларини ранжитиб қўйганимизда Сабр-тоқат билан айтган сўзлари кулоқларим остида жаранглайверади. Қани энди ноўрин ҳатти-ҳаракатларимиз учун улардан узр сўроласан. Афсуски бунинг ҳечам иложи йўқ...

Зотан, устозларимиз берган Илм, Тарбия, Насиҳатлар Пайғамбаримиз Муҳаммад Мустафо саллоллоху алайҳиссалом айтганларидек: «...саҳрода дўст, ҳаёт йўлида-таянч, ёлғизлик дамларида - йўлдош, бахтиёр дақиқаларда - ҳамроҳ, қайғули онларда - мададкор, одамлар орасида-зебу зийнат, душманларга қарши курашда - қурол» бўлиб келяпти. Ҳаётимизнинг серташвиш йўллари Устозларимиз

БИЛИМ БИЛАН ОЗИҚЛАНТИРСАМ...

қиламан.

- Маълумки, синфларни таъмирлаш ишларида асосан юқори синф ўқувчилари ўзлари қатнашадилар. Сизларда-чи, ким ёрдам беради?

- Асосан ота-оналаримиз. Улар биздан ёрдамларини аямайдилар.

- Болалар психологиясини яхши тушунасиз керак-а?

- Ҳа, албатта. Уларнинг кўзига қараб туриб фикрини, истагини тушуниб оламан. Бизнинг касбга шундай ёндошиш керакки, токи бола кўпчилик олдида мустақил фикрини баён эта олсин. Нутқ маданиятини шакллантирсин. Этика ва эстетика қоидаларига амал қилсин. Синфдошлари билан айрилмас дўстга айлансин. Жамиятда нуқтадек кичрайиб, тортиниб, уялиб турмасдан, аксинча болалигиданоқ буюк шахсдек тутсин ўзини.

- Бу йил ўқувчиларингиз нечинчи синфга кўчди?

- 3-синфга. Бизда 36 нафар бола таълим олади. Бир қанча аълочи ўқувчиларим бор. Энг аълочилардан иккита (адаш) Муҳаммад Бо-

Устоз билан учрашув

бурлар жуда тиришқоқ ва фаол болалардир. Уларни яхши кўрганимдан кенжа набирамга ҳам Муҳаммад Бобур деб исм қўйдик.

- Касбингизни уйингизда ҳам қўллаб турасизми?

- Секинроқ айтасизми? Тўнғич набирам Шерзодбек Муродов 24-мактабнинг 1-синфини фахрий ёрлиқ билан тамомлади. Унинг ўқишларини буваси билан биргаликда кузатиб турамыз. Билмаганини ўргатамиз. Синглиси Раънохон эса ҳали олти ёшга киргани йўқ. Лекин алифбени ўқиб тугатган. Ҳисобни яхши билади.

- Учирма қалдирғочларингиз ҳам кўпдир?

- Жуда кўп. Улар мени, мактабимизни тез-тез йўқлаб турадилар. Ҳозирги кунда турли касб эгалари бўлиб, юртимиз тараққиётига ўз ҳиссаларини қўшмоқдалар.

- Сизга қараб туриб ўзимнинг биринчи устозимни эслаяпман. Эслаяпман эмас, доимо эсимда. Ҳаммаси эсимда. Мактабга борганим, баҳо олганим... Ўрнак олганим. Устозларнинг шарафли касби олди-

да ҳаммамиз бош эгамиз. Чунки улар бизни тафаккур гулшанидан баҳраманд этадилар. Фарзандларимиз камолига ҳисса қўшадилар. Келажагимиз йўлини равшан қиладилар. Сизга ва касбдошларингизга соғлиқ ва бахт тилайман. Янги ўқув йилида кўтаринки кайфият ҳамроҳингиз бўлсин.

- Сизга ҳам ташаккур. Газетангиз муштарийларига аввало мустақам билим тилайман. Чунки ҳамма олган билимимиз ўзимизники, ҳеч қачон биров тортиб ололмайди. Билим билан чўққига чиқиш муқаррар.

Муҳаррама ПИРМАТОВА
суҳбатлашди.

БОЛАЛИГИМ, ТОЙЧОҚЛИГИМ, ШУҲЛИГИМ...

ўғитларининг ўчмас шамчироғи ёритиб, равшан қилиб турибди.

«Устозларим қиёмат қарзларини келажак авлодга қандай қайтариш, улардан қандай узилишим мумкинлиги» ҳақида кўп ўйлардим. Охири мактабим ва ҳаётим берган билимларимни жамлаб, «Собирнома» ёзишга киришдим. Ниятим, шояд сизлар менингдек янглишиб, билиб-билмай қилган катта-ю кичик хатоларингиз азобидан қийналмасангиз. Фикр-мулоҳазаларим сизларни ахлоқий камолотга етакласа, бир дуо билан эсласанглар бас.

ИБРАТЛИ ЎХШАТМАЛАР

Ўқитувчи ҳали савол бермасидан, «мен айтай» деб қўл кўтарадиган айрим ўқувчилар қизиқчининг ҳазил, кулгули гапларини эшитмай туриб, томошабиннинг хо-холаб кулишини эслатади.

Дарс пайтида жавоб беришдан аввал шошилиш китоб варақлаш-чанқаган одамнинг қудуқ қазишини эслатади.

Уйга берилган вазифа қолиб, бошқасини бажариб келган ўқувчи-чопонини тескари қийиб олган болани эслатади.

Собир МУҚИМ ўғли.

Ўқитувчининг дўска ёнида жавоб бераётган ўқувчига «ҳеч ким жавоб бермасин» дея, ўзи ташқарига чиқиб кетиши-похолни оч қолган эчкига, эчкини эса оч бўрига топшириб кетиш билан баробар.

Кетма-кет «2» баҳо олувчи ўқувчи-бегонадан қарзи бўлатуриб, уялмасдан яна қарз сўраган билан баробар. Ўқувчиларнинг дарсда кўп савол беришлари - денгиз тагидаги дурларни кўриб, уларни олишга интилаётган шўнғувчиларни эслатади.

Катталар ишига, суҳбатига рухсатсиз қўшилиш-эгасидан сўрамай мошхўрдага қатик қўшиш билан баробар. Кимдир ёқтирса, кимдир ёқтирмайди.

Ақлли, одобли боланинг дарс тайёрламай қўйиши - нодир китобнинг аҳмоқ қўлига тушиши ёки чангда ётиши билан баробардир.

БОБУР БОБОЖОН

Сўлим Андижондан
Ҳиндистон кетиб,
Қайтиб келолмаган
Бобур бобожон.

«Соғиниб кетдим-ку,
Онажоним!» деб
Айтиб келолмаган
Бобур бобожон.

Андижоннинг ширин -
Ковунларин еб,
Аччиқ ёшлар тўккан
Бобур бобожон,

Ватан соғинчига
Ҳеч чидай олмай
Тоғдай кўкси чўккан
Бобур бобожон,

Сиз қандай соғинган -
Бўлсангиз агар
Сулув Андижонни,
Бобур бобожон,

Биз шундай соғиндик,
Бўзлаб соғиндик
Сиздек чин Инсонни,
Бобур бобожон!

Шоирлар-болаларга

ШИРИНАК УТНАТИМИЗ

- Қайси мева энг ширин?
Сўраб қолди Ойширин.
- Терлар тўкиб ер қазиб,
Ўзинг ниҳол ўтқазиб
Парваришлаб эрта-кеч
Чарчасни билмасанг ҳеч,
Куртак ёзиб, гуллар сўнг,
Севинчдан қочар уйқунг.

Меваси нақ бол бўлар,
«Қойил» дейди болалар.
Ўша мева энг ширин,
Меҳнатсевар Ойширин.

Олкор ДАМИН ҚИШЛОҚ

Қишлоқман, қишлоқ,
Ҳар ёғим - ўтлоқ.
Бир келинг, толлар -
Ёзганда япроқ!

Қишлоқман, қишлоқ,
Менда мўл қаймоқ.
Қаймоқ яласанг,
Кўнглинг бўлар тўқ.

Қишлоқман, қишлоқ,
Қўйнимда ирмоқ.
Шилдираб қуйлаб -
Ётади ҳар чок.

Қишлоқман, қишлоқ,
Демайин узок -
Бир келиб кетган
Бўлар кўнгли чоғ.

Асрол МУХТОРОВ

Ўзбекистон халқ устаси

Шогирднинг озодалик ҳислати энг муҳимдир. Шогирд пок, озода бўлиши, озодаликни сақлаши ва унга ҳамиша амал қилиши шарт.

Устозлар шогирдини кўча кийими ёки иш кийими бўладими тоза ва озо-

ШОГИРДНИНГ ПОКИЗАЛИГИ

да бўлишини талаб қилган. Иш вақтида махсус кийим кийишган. Кийимни озода тутиш ҳақида Беруний бундай деган эди: «Кийимнинг озодалигига диққат қилган киши даставвал ўз танасининг озода бўлишига аҳамият беради».

Устаҳонани покиза бўлиши, сарамжом саришталиги инсон кўнглига шодлик, танига сиҳат-саломатлик келтиради. Усталар шогирддан покизаликни, иш вақтида чалғимасликни, эгри ва номаъкул ишларга яқин йўламасликни, рухсатсиз туриб кетмасликни талаб қилганлар.

Самарқандлик таъмир санъатининг машҳур устаси А.Ҳаққулов шогирдларига асбоб-ускуналарни авайлаб вав эҳтиётлаб тутиш кераклиги ҳақида шундай дейди: «Юзаки қараганда асбоб-ускуналар жуда оддий туюлади. Ишнинг сифатини, самарадорлигини оширишда ана шу оддий аслахалар биринчи кўмакчилардир. Шунинг учун ҳам усталар ва шогирдлар асбоб-ускуналарни авайлашлар-

ри, озода сақлашлари зарур. Шахсан мен ўзим устачилик аслахаларини муқаддас деб биламан. Ўтмишда халқ усталари ўз асбоб-ускуналарини шогирдларига мерос қилиб қолдиришгани бежиз эмас. Бу қадимий удум замирида чуқур инсоний маъно ва мазмун ётибдики, буни ҳис этиш бахтиёрликдир.

Шогирдда аввало инсонийлик фазилати бўлиши, устани ҳурмат қилиши, устачилик асбобларини кўз қорачигидек сақлаши, авайлаши, ишдан сўнг асбоб-ускуналарини ва устаҳонани меҳр билан тозалаб қўйиши лозимдир.

Шогирд ҳар бир ишни пухта, озода ва юракдан бажариши керак. Шу ҳақидаги ибратли ҳикояни айтиб ўтиш жойиздур:

ИШ ҚИЛСАНГ, ПУХТА ҚИЛ.

Бир ота ўғилларига:

- Қаранглар, ана ўша ёқдан чанг-тўзон кўтарилди, бирингиз бориб билингчи, нима гап? - деди.

Бир ўғли от миниб, тўзон томон

кетди. Бир оздан сўнг ота иккинчи ўғлини ҳам шу мақсад билан юборди. Ота дам олиб ўтирар экан, биринчи ўғли қайтиб келиб:

- Ота, биров пода ҳайдаб келяпти, - деди.

Бир нафас ўтар-ўтмас иккинчи ўғил ҳам етиб келди.

- Фалончи бой, мунча солиқ, мунча тўкли, мунча кўчқор ҳайдаб келяпти. Тўртта подачиси, иккита ити ҳам бор. Фалон бозорга олиб бориб сотар экан... - деди.

Шунда ота: «Ишни қилсанг, мана бундай пухта қил», - деб биринчи ўғлига боқди.

Албатта шогирд бу ҳикоятни ўқиб тегишли хулоса чиқариб олиши керак.

ШОГИРДНИНГ СЎЗЛАШУВ ОДОБИ

Шогирднинг одоби аввал тилидан кейин тили орқали билимидан кўринади. Шогирд сўзлашиш маданиятини яхши билса фаросатли, фаҳмли, одобли, ақлли, маданиятли бўлади. Сўхбатдошлар орасига кириб келганда салом бериб улар билан кўришади. Ёшлари катта бўлган одамлардан юқори ўтирмайди, икки киши орасига рухсатсиз кириб жойлашмайди. Катта-кичикни ҳурматлаб, ёш ва мартабасига кўра муомила қилади. Ҳар бир арзиган ва арзимаган нарсага қаҳ-қаҳ уриб кулмайди. Сўхбатдошларини масҳараламайди, лақаблари билан чақир-

майди.

Шогирд бир нечта тилларни билгани маъқул. Бу эса бир томондан муомила учун зарур бўлса, иккинчи томондан маданият белгиси ҳисобланади.

Сўзлашиш санъатининг одоби бўлиб, унинг ўзига ҳос қирралари бор. Чунончи сўзнинг мантиғи, гўзаллиги ва бойлиги шогирднинг яхши ҳаёт кечйришда, устоз ва кишилар орасида ҳурмат-эҳтиромга сазовор бўлишда катта аҳамиятга эга. Ширинсуҳанлик ҳамда гўзал нутқ ҳеч қачон сотилмайди. Бунга бадиий адабиёт,

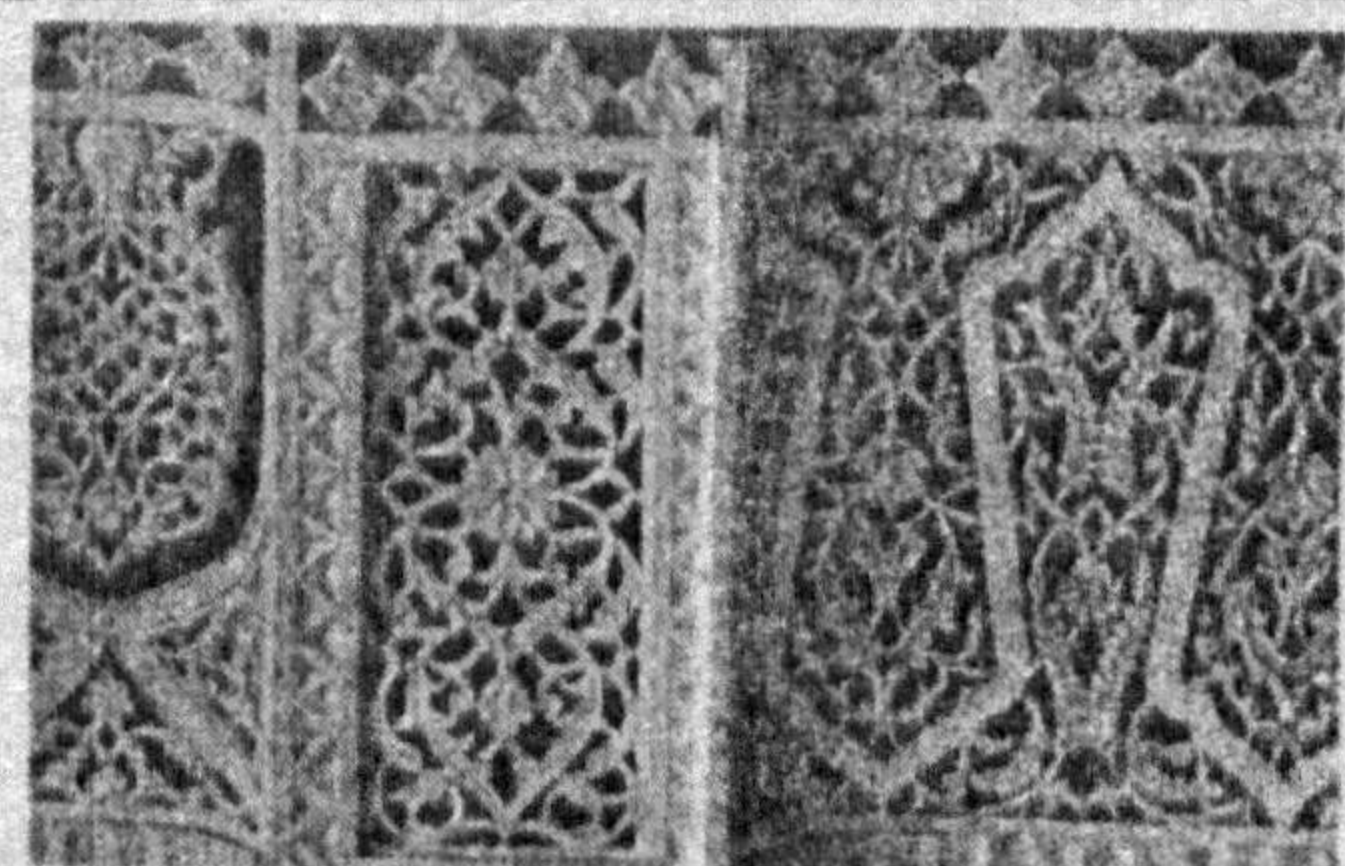
ўқиш, кўп шеър ёдлаш, дostonлар, халқ оғзаки ижодини тинглаш йўллари билан эришилади. Кайковус шундай дейди: «Ҳамма қобилиятлардан энг яхшиси нутқ қобилиятидир. Нутқни жуда яхши ва санъаткорона ўрганиб ол. Нутқи ширин кишининг меҳрибон кишилари ҳам кўп бўлади».

Сўзлаш одобида шогирд куйидагиларга амал қилиши мақсадга мувофиқ бўлади:

Аввало бемаврид гапирмаслик. Иккинчидан лутф ила юмшоқлик билан сўзлаш.

Учинчидан, очиқ чеҳра билан гапириб, афтини буриштирмаслик:

Тўртинчидан, эшитувчига ма-

лол келмайдиган тарзда гапириш.

Бешинчидан фақат фойдали гапларни гапириш.

Олтинчидан ўйлаб андиша билан сўзлаш, ўйламай айтилган гап пушаймон келтиради.

Еттинчидан, кишилар гапирётганида орага гап қўшмаслик, сўзини бўлмаслик.

Саккизинчидан, кўп гапирмаслик, зеро бу фозиллар иши эмас.

Муҳиддин Омон

ДИЙДОРНИНГ КУЁШ СОҒИНАР

Юртим, Сени мадҳ этмоқ учун
Қалам керак меҳригидан.
Жамолингни васф этмоқ учун
Сўз яратмоқ керак зиёдан.

Сенда отган тонлар мунаввар,
Ойдин тунлар-юлдузли чаман.
Дийдорингни Куёш соғинар,
Офтобга ҳам азизсан, Ватан!

Кўз очаркан ҳар гиёҳ-майса,
Боланг бўлиб Сенга талпинар,
Богларингда баҳор жилмайса,
Ҳажринг билан қаҳратон куяр.

Ҳар фаслга бирдек меҳрибон,
Баринг очиб чиқасан пешвоз.
Сени суяр аёз-қаҳратон,
Наврўз тўшар гулдан поёндоз.

Мен бир райҳон, гўзал чаманда
Сўз атрини айлайман нисор,
Сендек озод ва ҳур Ватанда
Ҳамроҳимдир Бахт ила Баҳор!

Истиқлолинг Тангидан эҳсон,
Юртим, Сенга мафтундир дунё,
Бу оламда тенгсиз гулистон,
Тарқ этмасин осмонинг Ҳумо!

САЛОМ МАКТАБ

Салом мактаб, жон мактаб,
Билимларга кон мактаб.
Ақлу одоб, тарбия
Бергувчи макон мактаб.

Устозларим меҳрибон,
Ўқи, дерлар беармон,
Сен Истиқлол фарзанди,
Баркамол бўл, болажон!

Ватанинг бахти учун,
Сарф айлагин бор кучинг.
Олиб элнинг дуосин,
Раво қил муддосин.

Бу тилакка лаббай, деб
Жавоб бераман тайин.
Маърифат зиёсидан
Ўлғаяман кун сайин.

Ўзбекистон номини
Жаҳонга қилгум дoston,
Чунки бошқа топиламас
Дунёда бундай бўстон!

ДАКАН ХҲРОЗ ВА МИНИНГ ЖУЖАЛАРИ

Чипор товук ўттиз кун
Меҳр нуруни сочди.
Бағрида ўн уч тухум
Жўжа бўлиб кўз очди.

Бири-биридан дуркун,
Бири-биридан шаддод,
Лекин она товук учун
Ҳаммаси «олтинқанот»

«Чий-чий»лашиб жўровоз,
Кўшиқ куйлашар хушхон.
Тўртовлон жўжахўроз,
Тўққизтаси макиён.

Олдига сепсангиз дон
Чопқилашар, елишар.
Бари аҳил, меҳрибон,
Донларни тенг бўлишар.

Икки қилмаслар сира
Ота-онам гапини.
Жанжал қилиб дил хира
Юлушмаслар патини.

Жўжалар абжир, авбош,
Лек, ўзаро ҳурматда.
Олғир овчи-Оламош,
Миёвлайди ҳасратда.

Бундай иттифок, инोक
Оилалар кўп эмас.
Ака-ука дўст, ўртоқ,
Ҳамма қилади ҳавас.

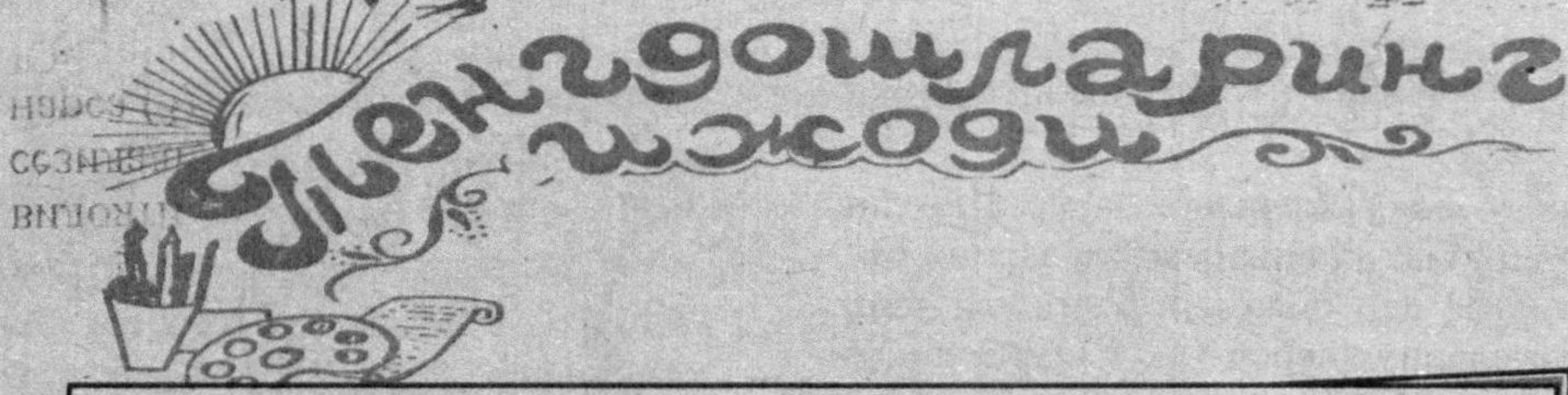
Отаси Дакан хўроз
Жужуқларин тенг суяр.
Кўкрагини кериб гоз
Фаҳр ҳиссини туяр.

Болажонлар, айтингиз,
Сизлар уйда неча жон?
Аҳилмисиз ҳаммангиз,
Қилмайсизми тўполон?!

Опангиз сочин ўрса,
Юлқилаб тортмайсизми?
Ковушингиз пой бўлса
Сочиққа артмайсизми?!

Уйга келганда меҳмон,
Лабингиз бурмайсизми?
Тузаб тўкин дастурхон,
Ҳаммани сийламайсизми?!

Бой бўлсангиз одобга,
Бир сирни қилай баён,
Навбатдаги шеъримга
Сиз бўларсиз қаҳрамон!

«Кимё» фани бўйича 2000 йилда бўлиб ўтган 34-Халқаро Менделеев олимпиадасида бир қанча ўқувчи ёшлар иштирок этишди. Улар орасида Навоий кон-металлургия заводи қошидаги 19-лицей ўқувчиси Зебунисо Исанова ҳам бор эди. Зебунисо олимпиадада 4- ўринни қўлга киритди ва Навоий шаҳар ҳокимининг, «Навоийазот» ишлаб чиқариш бирлашмасининг ҳамда Навоий Давлат Кончилиқ Институтининг фахрий ёрлиғи билан тақдирланди.

У олимпиадада 2001 йилнинг май ойида ўтказилиши мўлжалланаётган Менделеев Халқаро олимпиадасида қатнашиш учун йўлланма олди. Зебунисо кимё фанига қизиқиш билан бир қаторда қизиқарли мақолалар ҳам ёзиб туради. Унинг «Ҳамма ҳам ватанига содиқми?» номли мақоласи «Матрифат» газетасида чоп этилган.

Биз ҳам Зебунисо Исанованинг орзу-умидлари рўёбга чиқишини, ўзбек халқининг буюк кимёгари, ширинзабон шоираси бўлиб қолишини тилаб қоламиз.

ОРЗУЛАРИ ЭЗГУ ХАЛҚ

Поёнига етиб бораётган XX аср ўзбек халқи тарихида ўзгача ўрин тутади. Шу аср охирига келиб Ўзбекистон узоқ йиллар орзу қилиб келинган мустақилликка эришди. Мамлакатимиз бугунги кунда ўзининг ижтимоий-сиёсий барқарорлиги ва иқтисодиётида юз бераётган ижобий ўзгаришлар билан бошқа ҳамдўстлик давлатларидан ажралиб турибди. Бу эса барчамизни жуда-жуда қувонтиргани ҳолда келажакка ишонч билан қарашимизга ва Ватанимизнинг буюк келажиги тўғрисида орзу ниятлар қилиб

яшашга ундайди.

Аслида ҳам, ўзбек-орзу-ниятлар билан яшайдиган халқ. Ҳар куни неча бор дуога қўл очамиз ва орзу ниятлар қиламиз: тинчлик, тан сиратлик, хотиржамлик бўлсин, инсофу-диёнатдан айирмасин, уйимиздан кут-барака кетмасин, Ватанимизни ҳар бало-қазолардан Оллоҳнинг ўзи асрасин ва ҳоказолар. Булар шу қадар кўпки, барчаси миллатимизга хос бўлган фазилатларга ишорадир. Булар бизнинг феълимизни кенглигини, кўнглимизни тозаллигини, ичимизда гўбур йўқлигини, таъкидлаб туради. Ҳақиқатдан ҳам, яхши ният-ярим давлат!

«ИШКАЛ»ЧИ БОЛА

ган ҳам Улуғбек эди. Уйдагилари ҳазил қилиб «ишқал»чи бола деб аташарди...

Лекин кейинги пайтларда у нимагадир жуда ўзгариб қолди. Ўз хонасига кириб олиб аллақандай китоблар варақлар, нималардир ёзиб-чизиб ўтирадиган одат чиқарди. Бир кун кўрмаса туролмайдиган ўртоқлари чақириб келишса ҳам чиқмай қўйди. Ўғлининг бу ҳолатидан онаси бироз хавотирга тушса-да, «куннинг иссиғида кўчада лақиллаб юргандан кўра уйда ўтиргани ҳам маъқул» дея ўз-ўзини овутиб қўярди...

Бир куни ошхонада куймаланаётган Дилфузахон ўғлининг «ойи, ойижон» дея чақирганидан бир чўчиб тушди. Яна нима бўлди экан? Онанинг ҳаёлидан дарҳол шундай ўй кечди.

— Қаранг, тузган бошқотирмам «Туркистон»да чиқибди...

1. Уй-жойли (7).
2. Яқин сўзининг антоними (4).
3. Хўл мева (4).
4. Халқ (4).
5. Австралия қуши (4).
6. Машҳур қизиқчи (4).
7. Алоқа воситаси (7).
8. Ўзбек мумтоз шоираси (6).
9. Асал (3).
10. Ўқиш охирида қўйиладиган баҳо (5).
11. Синов усули (7).
12. Талаба маоши (9).
13. У сиз одам бир-бирини танимайди (3).
14. Ўқитувчи (7).
15. Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист (5).
16. Диний билим маскани (7).
17. Буюк зот (3).
18. Душман томонига ўтган одам (6).
19. Авлод шажараси (6).
20. Ёшлар севиб ўқийдиган газета (10).
21. Юлдузларга разм солган олим (7).
22. Актёр ҳаёти (3).
23. Подшонинг ўнг қўли (5).
24. Автомобиль русуми (6).
25. Ватан қуши (4).
26. Ўзбекистон вилояти (9).
27. Электр узатгич (3).
28. Оғир кунда сезиладиган одам (4).
29. Уй ҳайвони (5).
30. Одамдаги кўп нарса (3).
31. Кўзни юмганда кўринадиган нарса (3).
32. Юк ташиш мосламаси (5).
33. Олди-сотди (5).
34. Гиёҳлар билан даволайдиган инсон (5).
35. Сингил (3).

Қолаверса орзу-ҳаётга маъно-мазмун берувчи туйғу, инсониятни мудом юксалиш сари етакловчи кучдир. Тарихдан маълумки, авлод-аждоғларимиз, боболаримиз Ватанимизни озод кўрмоқ ниятида яшадилар ва шу мақсад йўлида курашиб, ўзларининг жонларини қурбон қилдилар...

Энди эса барча куч-гайратимиз мустақиллигимизни асрашга, Ватанимизни гуллаб яшнашига ва уни буюк давлатга айлантиришга қаратилмоқда. Барчамизнинг орзу-ниятларимиз амалга ошсин.

*Ватан-сен азизсан, мустақил, ҳурсан,
Сенинг буюклигинг, менинг орзум.
Сен қадим туронсан-муқаддас нурсан,
Азиз сиймоларинг, менинг мавзум.*

*Юртим мустақиллик тўйинг муборак,
Гуллаб яшнар эзгу ўйинг муборак.
Худойим асрасин ёмон кўзлардан
Яна бир ёш ўсган бўйинг муборак!*

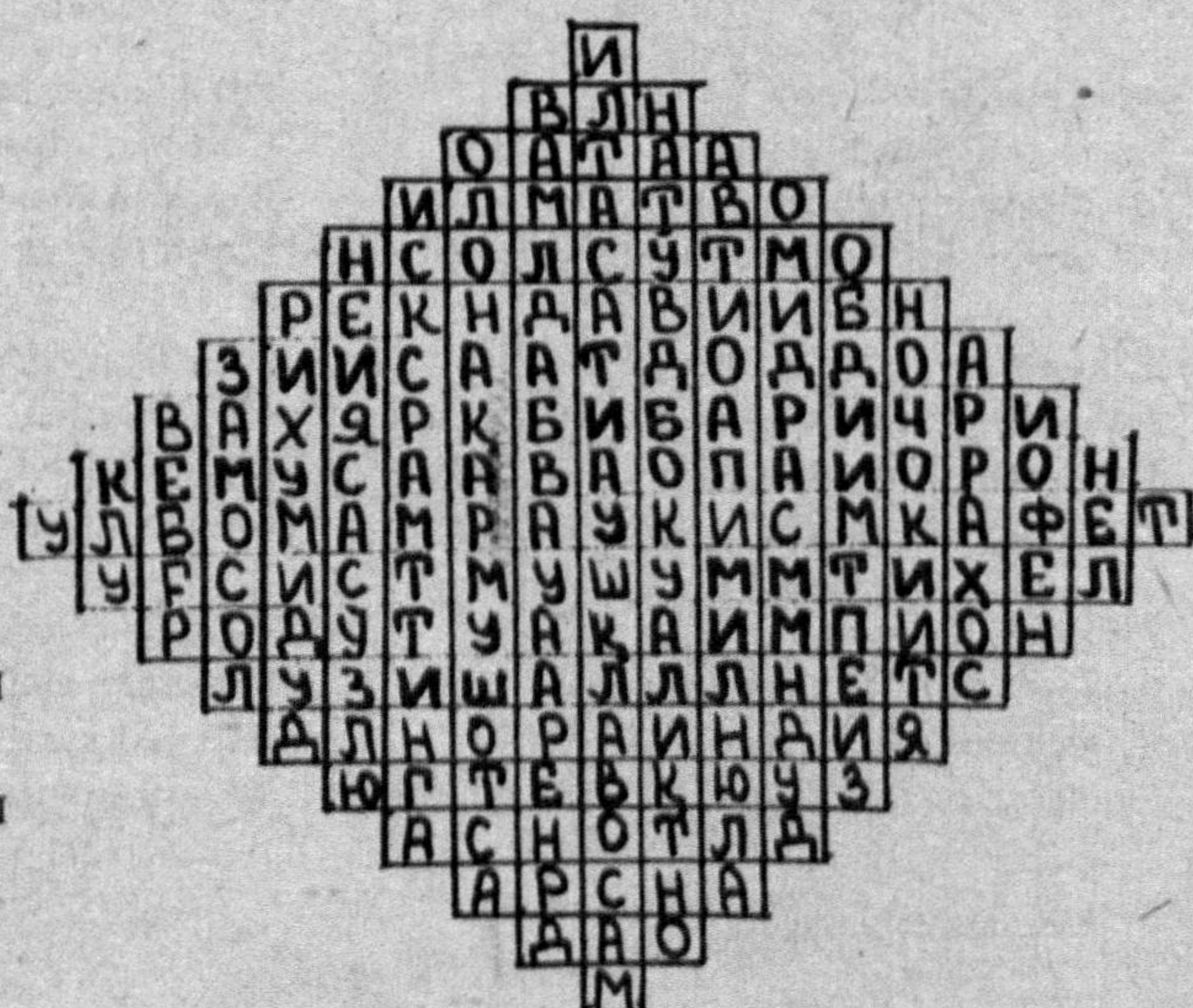
Зебунисо Исанова,
Навоий шаҳар 19-сонли лицей-интернатнинг 11-синф ўқувчиси.

Дилфузахон кўзларига ишонмасди. Ростдан ҳам бошқотирманинг тагида ўғлининг исми-шарифи, мактаби, ҳатто синфи ҳам турибди-да...

Орадан ҳеч фурсат ўтмай иккинчи бошқотирмани эълон қилинди. Бу эса Улуғбекни янада руҳлантириб юборди, ўзига нисбатан ишонч ҳиссини уйғотди. Инсон бирор мақсад йўлида астойдил интилса, изланса, албатта ўз ниятига етиши мумкинлигига амин бўлди. Кичик-кичик хабар ва мақолалар ёза бошлади. Бадий китоблар ўқиш - энг сеvimли машғулотига айланди. Айниқса, Абдулла Қодирий асарларини такрор ва такрор ўқишдан зерикмайди. Ўзи ҳам унингдек бетакрор ёзувчи бўлишни, қўлма-қўл бўлиб ўқиладиган китоблар ёзишни орзулайди. Орзуларинг ҳамроҳинг бўлсин, Улуғбек!

Феруза ЖАЛИЛОВА.

Азиз болажонлар, тенгдошингиз Улуғбек Аҳмедов Шайхонтоҳур туманидаги Ғ.Ғулом номли 169-мактабнинг 7-синфини муваффақиятли якунлади. Айни таътил кунларингизда сизларнинг ҳам бошингизни бир «қотириб қўйиш» мақсадида қуйидаги бошқотирмани тузиб юборибди. Билаёну топқирлигингизни бир синаб кўринг-а.

**Ўзбекистон
болалари ва
ўсмирларининг
газетаси**

Муассислар:
**ЎЗБЕКИСТОН
РЕСПУБЛИКАСИ
ДАВЛАТ МАТБУОТ
КЎМИТАСИ,
ЎЗБЕКИСТОН
РЕСПУБЛИКАСИ ХАЛҚ
ТАЪЛИМИ ВАЗИРЛИГИ,
«СОҒЛОМ АВЛОД УЧУН»
ХАЙРИЯ ЖАМҒАРМАСИ**

БОШ МУҲАРРИР:
Умида
АБДУАЗИМОВА

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:
Шўҳрат АҲМЕДОВ,
Йўлдош САИДЖОНОВ,
Ойниса МУСУРМОНОВА,
Ҳотам АБДУРАИМОВ,
Мукаррама МУРОДОВА,
Суннатилла ҚЎЗИЕВ,
Эргашвой САРИҚОВ.

Ношир
«Ijod dunyosi»
нашриёт уйи

Ижарадаги Тошкент
Матбаа комбинатида
офсет усулида 39092
нусада босилди. Ҳажми
2 босма табоқ.
Буюртма - К-8205
Газетани
Абдуҳамид
Абдуғафоров
саҳифалади.
Навбатчи:
Феруза ОДИЛОВА

Рўйхатдан ўтиш
тартиби № 000137
Манзилимиз 700129,
Тошкент шаҳри,
Навоий кўчаси, 30-уй.

Тел: 144-62-34.